
*Het Vlaamse archiefveld in internationale context
Een gesprek met Hilda Coppejans-Desmedt,
eredepartementshoofd bij het Rijksarchief*

I N T E R V I E W

Hilda Coppejans-Desmedt, eredepartementshoofd bij het Rijksarchief, speelde lange tijd een vooraanstaande rol in het Comité voor Bedrijfsarchieven bij de Internationale Archiefraad (ICA/CIA).

Als Rijksarchivaris ging haar belangstelling vooral uit naar de archiefinspectie en naar de bedrijfsarchieven. Hoewel mevrouw Coppejans sinds 1989 met pensioen is, volgt zij nog zeer actief alles wat er in het binnen- en het buitenland op archiefgebied gebeurt.

• *Mevrouw, u bent bekend als promotor van de bedrijfsarchieven. Vanwaar die interesse?*

Mijn belangstelling voor de bedrijfsarchieven vloeit voort uit een historische interesse voor de industrialisering en alles wat daarmee economisch en sociaal samenhangt. Ik bestudeerde dit fenomeen in een Gentse context al als geschiedenisstudente aan de Universiteit Gent en ben er vandaag nog steeds mee bezig. Nog concreter werd mijn aandacht op de bedrijfsarchieven gericht toen ik in 1973 door het Rijksarchief op zending werd gestuurd naar Keulen en Dortmund om daar de organisatie van deze archieven te gaan bestuderen.

• *Hoe bent u in contact gekomen met de Internationale Archiefraad?*

Ik ben secretaris geworden van het Comité des Archives d'Entreprises bij de ICA/CIA op voorstel van dr. Ottfried Dascher, directeur van het Westfälis-

ches Wirtschaftsarchiv te Dortmund. Van het voorlopig comité dat in Londen in 1974 was opgericht, heb ik geen deel uitgemaakt. Nadat op het VIIIde Internationaal Archiefcongres te Washington (1976) het voorlopig comité in een gewoon comité was omgevormd, werden Ottfried Dascher als voorzitter en ik als secretaris gemandateerd. Toen het tweede mandaat van Ottfried Dascher verstreken was, ben ik in 1984 voorzitter geworden en ik ben dat gebleven tot 1990. Anna Christina Ulfsparré van het Landsarkivet te Lund (Zweden) was mij intussen als secretaris opgevolgd.

• *Welke opdrachten had het Comité des Archives d'Entreprises bij de ICA/CIA en hoe heeft het deze taken aangepakt?*

Het Comité had tot doel wereldwijd interesse op te wekken voor de economische archieven, zich in te zetten voor de goede bewaring en organisatie van deze archieven, en door een publicatiepolitiek de zaak van de bedrijfsarchieven te bevorderen. Elk jaar werd een zitting georganiseerd waarop de toestand werd geëvalueerd, de projecten in uitvoering werden besproken en een programma voor verdere actie werd opgesteld. De handelingen van de jaarzittingen verschenen in een eigen *Bulletin* dat ononderbroken verscheen van 1978 tot en met 1990 en

Interview:

Gustaaf Janssens
Archief van het Koninklijk Paleis
Hertogsstraat 2, 1000 Brussel
E-mail: cap@kppr.be

Johan Vannieuwenhuyse
Provinciale Archiefdienst West-Vlaanderen
p.a. Koning Leopold III-laan 41, 8200 Brugge
E-mail: Johan.vannieuwenhuyse@west-
vlaanderen.be

dat aldus dertien nummers telt. De elf eerste nummers werden persklaar gemaakt in Gent en gedrukt in Dortmund (nrs. 1-10) en in Eindhoven (nr. 11). De nummers 12 en 13 werden redactioneel verzorgd en gedrukt te Parijs door bemiddeling van Maurice Hamon, lid van het Comité. Verder kwamen nog twee andere publicaties klaar. Zij werden uitgegeven door Saur Verlag te München. Het betrof *Business archives: studies on international practices* (1983), een algemene inleiding tot de bedrijfsarchieven gesteund op een enquête die het Comité op wereldvlak had ingesteld. De tweede was van A.C. Ulfsparré (ed.), *The management of business records* (1988), een handboek voor het beheer van bedrijfsarchieven. Ook werd een gids op het getouw gezet. Hij werd onlangs gepubliceerd onder de titel: T. Tortella, *A guide to sources of information on foreign investment in Spain 1780-1914* (Amsterdam, 2000).

Mevrouw Coppejans-Desmedt.
Foto: Rosette Asaert-Corthouts.

Het Comité heeft steeds gestreefd naar samenwerking met andere organen van de ICA/CIA en had ook een actieve inbreng in de IXde en Xde Internationale Congressen voor Economische Geschiedenis.

• *Het Comité des Archives d'Entreprises werd omgevormd tot een sectie van de ICA/CIA. Welk verschil is er tussen de beide en waarom werd die omvorming doorgevoerd?*

Al van bij de start heeft het Comité er rekening mee gehouden dat het zijn actieradius niet zou beperken tot het economische aspect, maar zou uitbreiden tot de bescheiden met betrekking tot de sociale problematiek inherent aan het bedrijfsleven. Later zijn andere collega's bij de Comité exécutif van de ICA/CIA gaan aandringen om een apart comité op te richten voor de behandeling van de 'sociale archieven'. Om dubbel gebruik te vermijden en in gemeenschappelijk overleg met de Directeur exécutif werd dan voorgesteld een sectie op te richten met twee onderafdelingen: de ene zou zich concentreren op de 'sociale' archieven, de andere op de 'economische' archieven. De omvorming van het comité met beperkte vertegenwoordiging had tot doel de sectie wereldwijd open te stellen voor professioneel geïnteresseerden, het behoud van bedrijfsarchieven breder te stimuleren en de aandacht te vestigen op de sociale dimensie van de bedrijfsarchieven. In het raam van het XIde Internationaal Archiefcongres te Parijs in 1988 werd het voorstel met algemeenheid van stemmen goedgekeurd, eerst door de circa honderd deelnemers in de open vergadering georganiseerd door het Comité en vervolgens door de algemene vergadering in de slotzitting van het congres. Het Comité des Archives d'Entreprises kreeg als opdracht de oprichting van de sectie voor te bereiden. Op 23 augustus 1990 werd te Brus-

sel een voorlopige sectie geïnstalleerd met een stuurgroep onder voorzitterschap van Anna Christina Ulfsparré. Van dan af hield het Comité op te functioneren. Twee jaar later werd de sectie in het kader van het XIIde Internationaal Archiefcongres te Montréal bevestigd onder de benaming 'Section des Archives du Monde du Travail et des Affaires'.

Zelf heb ik veel geleerd uit de internationale contacten en vooral door de uitwisseling van ideeën en ervaringen met collega's van over de hele wereld. Tevens heb ik meer voeling gekregen met mensen die in de bedrijven zelf werken.

• *De ICA/CIA bestaat meer dan vijftig jaar. Wat is zijn bijdrage aan de ontwikkeling van de archivaliek en aan het archiefwezen in het algemeen?*

Voor de bedrijfsarchieven was de meest originele bijdrage van de ICA/CIA dat de nadruk werd gelegd op het dubbele belang van die archieven: ten eerste voor de onderneming zelf die direct profijt heeft bij een goed beheer van haar archief, zowel voor haar efficiënt functioneren dan wel als getuigenis van haar bedrijfscultuur en dus van haar uitstraling; ten tweede als bestanddeel van het roerend erfgoed in de geografische en maatschappelijke context, waarbinnen de onderneming werkt. Dat heeft er eerst en vooral toe geleid dat meer bedrijfsleiders zich bewust zijn geworden van de waarde van hun archief. Meer bedrijfsleiders doen nu een beroep op een archivaris om een en ander in goede banen te leiden, en met de voortschrijdende elektronische informatieverwerking mag verwacht worden dat hun aantal verder zal stijgen. Ten tweede zijn de bewaargevingen – voor zover de bedrijfsarchieven voor derden in situ niet toegankelijk konden worden gesteld – dermate gestegen dat zij op hun beurt de in- of oprichting van archiefbewaarplaatsen in diverse vormen hebben gestimuleerd. Ten

derde is de sensibiliseringspolitiek met goodwill onthaald en heeft ze bredere kringen ertoe aangespoord om steun te verlenen aan haar inzet. Tal van private verenigingen zijn gesticht, waarin belangstellenden uit de zakenwereld, uit universitaire kringen en uit het archiefwezen de handen in elkaar hebben geslagen om de bedrijfsarchieven te promoten. In België werd in 1986 de Association pour l'Exploitation et la Valorisation des Archives d'Entreprises gesticht, die in samenwerking met het Algemeen Rijksarchief te Brussel aan prospectie doet. Zij zorgt onder bepaalde voorwaarden voor de ordening en de inventarisering van bedrijfsarchieven en, in het verlengde ervan, voor het opstellen van bedrijfsmonografieën. Bovendien verleent zij met het oog op de verdere valorisatie van de archieven ook haar medewerking aan de media, tentoonstellingen, opvoedkundige projecten en dergelijke meer. Ten vierde is de ICA/CIA erin geslaagd om fel gezocht bronnenmateriaal ter beschikking te stellen van culturele of wetenschappelijk geïnteresseerden, waaronder economen, etnologen, geografen, historici, sociologen, en ook al aan personen met belangstelling voor de industriële archeologie.

Wat betreft de activiteiten van de ICA/CIA in het algemeen, zie ik het als haar voornaamste verdienste dat het archiefwezen een enorme vooruitgang heeft geboekt door haar toedoen. Door de geleidelijke uitbreiding van haar structuur in de vorm van commissies, comités, afdelingen, branches, werkgroepen en door haar intensieve publicatiepolitiek, deels met de steun van de Unesco, is zij erin geslaagd de archiefkunde van een vak dat zich aanvankelijk beperkte tot het bewaren, ordenen, beschrijven en inventarisieren van archieven (vooral met het oog op de historische heuristiek), om te vormen in een wetenschappelijke discipline, theoretisch stevig onderbouwd, met duidelijke richtlijnen voor de behandeling en de bewaring van de bescheiden, verfijnde en uitgewerkte methodologie voor ordening, beschrij-

ving en inventarisatie van archief en ook met aandacht voor de beroepsvorming. Bovendien heeft de organisatie die professionele kennis wereldwijd verspreid, ook naar die continenten waar op archiefgebied nog alles te gebeuren stond.

• **Hoe moet het nu verder met de ICA/CIA?**

Het ligt voor de hand dat de organisatie haar veelzijdige activiteiten moet voortzetten. Enkel door continu de aandacht te vestigen op de archieven kunnen blijvende resultaten worden bereikt. Elke wetenschap beweegt. Zo moet in de eerste plaats alert worden ingespeeld op de voortschrijdende informatievoorziening, onder welke gedaante ook, om het behoud van de documenten met permanente waarde veilig te stellen. Maar dat is niet voldoende, er moet ook rekening gehouden worden met de structurele en inhoudelijke wijzigingen die zich in de hedendaagse maatschappij op cultureel, economisch, politiek, sociaal, staatkundig en ander gebied voordoen. Nu de unificatie van Europa ook voor het archiefwezen nieuwe perspectieven opent, lijkt mij de oprichting van een 'Europese branche' nuttig en gewenst. Als prioritaire taken voor het nieuwe orgaan zou ik willen suggereren dat het ijvert voor een overkoepelende, eenvormige archiefwetgeving, en dat het overleg pleegt en afspraken maakt in het domein van 'documentaire strategie', die de bewaring en de toegankelijkheid van de archieven van alle lidstaten (bestaande en toekomstige) zou bevorderen.

• **Welke zijn de bepalende personaliteiten bij de ontwikkeling van de ICA/CIA?**

De eerste vijftig jaar van de ICA/CIA werden ongetwijfeld gedomineerd door de sterke persoonlijkheid van Charles Kecskeméti, Directeur exécutif, later Secrétaire général van de organisatie. Hij is het die met zijn cha-

risma, zijn onuitputtelijke energie, zijn diplomatieke gave en zijn fenomenale talenkennis de organisatie heeft opgebouwd tot wat zij vandaag is. Daarvoor zal ik hem diep erkentelijk blijven.

Ook aan Charles Braibant, voormalig Directeur général des Archives de France, bewaar ik een dankbare herinnering. Niet alleen omdat hij tot de stichters van de ICA/CIA behoorde, maar ook omdat zijn geloof in internationale samenwerking hem ertoe gebracht heeft om vanaf 1951 de 'Stage technique international d'archives' in het Hôtel de Soubize te organiseren. In 1958 had ik het voorrecht de stage te mogen bijwonen. Dat heeft een blijvende stempel op mijn carrière gedrukt.

Het dient erkend dat de beide personaliteiten voor het verwezenlijken van hun doelstellingen hebben kunnen rekenen op een rijke schaar van collega's en medewerkers. Het is onmogelijk ze bij naam te noemen. Laat het volstaan te verwijzen naar Carlos Wyfels, voormalig Algemeen Rijksarchivaris van België, achtereenvolgens lid van het Comité exécutif, Secretaris-Generaal, Voorzitter en opnieuw lid van het Comité exécutif van de ICA/CIA, die door zijn persoonlijke inzet én door zijn personeel te stimuleren om deel te nemen aan het werk van de organisatie in belangrijke mate heeft bij-

Het Vlaamse archiefveld
in internationale context

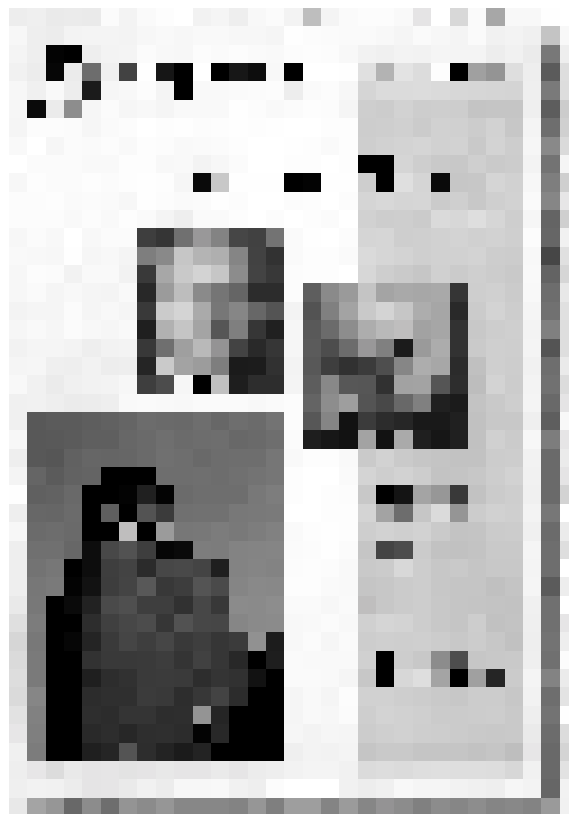
gedragen tot de expansie ervan. Met als surplus dat die internationale ontwikkelingen ook bevruchtend op het Belgisch archiefwezen hebben ingewerkt.

• *Welke waren de grootste problemen of hindernissen waarmee u tijdens uw archiefcarrière geconfronteerd werd?*

Mijn hele carrière lang heb ik in het Rijksarchief geworsteld met drie enorme problemen: het wegwerken van ontzaglijke 'papierbergen', een nijpend tekort aan bewaarruimte en een grote nood aan medewerkers.

Al van bij mijn aankomst in het Rijksarchief te Gent in 1958 werd ik geconfronteerd met massa's nieuwe aanwinsten, waarvan de dossiers van de rechtspleging veruit het grootste volume innamen. Dat had te maken met de inspectiedienst die ingevolge de archiefwet van 24 juni 1955 was ingesteld en die in de overheidsdiensten en gerechtshoven redde wat aan archief kon worden gered. Toen ik zelf tot inspecteur was benoemd in 1969 kwam ik nog veel grotere massa's archieven – niet zelden 'en vrac' – tegen in de overheidsdiensten zelf, die alle onder de archiefwet ressorteren en die hoe langer hoe meer verplicht of spontaan ouder archief aanboden. Onder druk van de omstandigheden gebeurden de inspecties en bewaargevingen toen uitsluitend op empirische basis, met alle tekortkomingen van dien. Bij de oprichting van het departement Algemene Wetenschappelijke Diensten (1972) heb ik dan gesolliciteerd voor het ambt van departementshoofd met de bedoeling de uitvoering van de archiefwet, die onder het departement ressorteert, op wetenschappelijke grondslag te onderbouwen. Grondige studies over

het overheidsapparaat en zijn archiefvormers moesten het mogelijk maken om criteria op te stellen voor de selectie van de bescheiden met het oog op permanente bewaring of vernietiging; om richtlijnen te geven voor de ordening en beschrijving van de bescheiden; en om modelinventarissen te ontwerpen. Het grote struikelblok vormde evenwel de 'bemanning' van het departement. Aanvankelijk moest het departementshoofd het rooien zonder één enkele medewerker te Brussel en met slechts twee inspecteurs in de provincie. Later werden aan het departement voor de uitvoering van de archiefwet twee assistenten toegevoegd. Daardoor werd het mogelijk een grondig onderzoek in te stellen onder meer in diverse diensten van het ministerie van Financiën en bij de gerechtelijke instanties die door hun omvangrijke stortingen voor het Rijksarchief de grootste problemen vormden. Bewaar- en vernietigingslijsten werden opgesteld en modelinventarissen ontworpen. Voor de dossiers van de rechtspleging werd met de hulp van collega Jean Pieyns een programma voor elektronische inventarisatie opgesteld en uitgetest. Bovendien werden demarches voor de neerlegging van belangwekkende privé-archieven van politieke personaliteiten, adellijke families en bedrijven met succes bekroond. Maar die goede gang van zaken duurde niet lang. De drie afdelingen Inspectie werden vacant (de eerste afdeling was dat zelfs al vijf jaar lang sinds mijn benoeming tot departementshoofd) en nieuwe aanstellingen bleven uit. Tezelfdertijd namen de aanbiedingen van archief hoe langer hoe meer toe ten gevolge van structurele

Het ICA/CIA-Bulletin, met de foto's van ICA/CIA-secretaris-generaal Joan Van Albada (links) en van zijn voorganger, Charles Kecskeméti (rechts).

wijzigingen in het overheidsapparaat, het betrekken van nieuwe gebouwen door ministeriële en parastatale diensten en de massale verhuizingen van archief die daarmee gepaard gingen, of nog bij andere door gebrek aan bewaarruimte. Dat betekende dat het aangeboden archief weer inderhaast en onder druk beoordeeld moest worden en dat het voortwerken aan methodologische studies wel kon worden vergeten.

• *Vanwaar uw vraag om overplaatsing naar het departement Oost- en West-Vlaanderen?*

Die omstandigheden hebben mij daartoe doen besluiten. Bovendien wou ik de uitdaging aangaan om aan het hoofd te staan van een archiefbewaarplaats. Daar had ik alweer te maken met een tekort aan personeel en gebrek aan plaatsruimte in een prestigieuze oude burcht, die hoegenaamd niet geschikt was als functionele archiefbewaarplaats. Mijn volgehouden inspanningen om een en

ander te verhelpen, leverden niets op en daar is nog steeds geen verbetering in gekomen; integendeel de toestand is nog verslechterd. Ik heb dan maar geroeid met de riemen die ik had en heb aandacht gewijd aan het opmaken en opvolgen van een inventarisatieprogramma van neergelegde bestanden; aan het op het getouw zetten, in departementaal verband, van een project voor het systematisch microfilmen van de bijzonder kostbare parochie-registers die door veelvuldige raadpleging zwaar beschadigd waren en die alsoo aan verdere consultatie konden worden onttrokken; en ten slotte aan de beroepsvorming voor archivariissen en beheerders van archieven.

In die jaren bestond er geen enkele vorm van archiefopleiding meer. Met behulp van alle collega's uit de Oost- en West-Vlaamse Rijksarchieven heb ik voor de nieuw aangestelde archivariissen een introductiecursus georganiseerd, waarachter de filosofie schuil-

André Vandewalle, Johan Decavele en Hilda Coppejans-Desmedt op het XIIde Internationaal Archiefcongres te Montreal in 1992.
Foto: Inge Schoups.

ging om met een minimum aan extra inspanningen een maximum aan ervaring door te geven en de nieuwelingen zelfdertijd kennis te laten maken met de respectieve archiefbewaarplaatsen. Verder heb ik meegewerkt aan een cursus voor beheerders van gemeentelike en andere lokale archieven, die op initiatief van het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen werd ingesteld. Het

Biografie

Hilda Coppejans-Desmedt (Gent, 3 september 1924) werd in 1948 licentiaat in de Letteren en Wijsbegeerte - Groep Geschiedenis en in 1958 doctor in de Letteren en Wijsbegeerte aan de Universiteit Gent. Haar archiefcarrière begon op 1 januari 1957. Na een stageperiode in Brussel was zij achtereenvolgens als archivaris-paleograaf en werkleider verbonden aan het Rijksarchief te Gent (tot 1968), als hoofd van een afdeling Inspectie – later van het departement Algemene Wetenschappelijke Diensten – aan het Algemeen Rijksarchief te Brussel (tot 1978) en als hoofd van het departement Oost- en West-Vlaanderen, opnieuw aan het Rijksarchief te Gent (tot 1989).

Hilda Desmedt heeft een bijzondere interesse voor de bedrijfsarchieven en speelde een vooraanstaande rol in het Comité voor Bedrijfsarchieven bij de Internationale Archiefraad. Naast haar drukke archivalische bezigheden stond zij erop ook steeds bedrijvig te zijn als historica. De meeste van haar publicaties behandelen het Gentse industrialiseringsproces in de periode 1750-1850. Nog in 1998 behaalde zij de Cultuurprijs voor Historisch Onderzoek van de Stad Gent. Zij is eredepartementshoofd bij het Rijksarchief in België.

initiatief werd later bijgetreden door de andere Nederlandstalige provinciebesturen van België.

Sinds enkele jaren bestaat in Vlaanderen een degelijke, goed functionerende Interuniversitaire Gespecialiseerde Opleiding Archivistiek en Hedendaags Documentbeheer, aangepast aan de informatiemaatschappij. Toch blijft het te betreuren dat het ruimer opgevatte Nationaal Interuniversitair Instituut van het Archiefwezen, dat Algemeen Rijksarchivaris Carlos Wyffels in de jaren 1970 heeft gepromoot, niet gerealiseerd werd.

• Aan welk profiel moet de hedendaagse archivaris beantwoorden?

De razendsnel expanderende elektronische informatievoorziening heeft een ingrijpende wijziging in het profiel van de archivaris tot gevolg. Het profiel van de hedendaagse archivaris kan best omschreven worden als volgt: een persoon gevormd op universitair

niveau, gespecialiseerd in de archivistiek met inbegrip van documentbeheer en informatiebeheersing.

'Op universitair niveau gevormd' wil zeggen dat het om een persoon gaat met een solide cultuur, die op de hoogte is en blijft van wat leeft in de wetenschappelijke wereld en in de maatschappij in het algemeen en die – wat zijn domein betreft – inspeelt op de behoeften of deze zelfs stimuleert. Of iemand met een diploma geschiedenis eerder aan de voorwaarden beantwoordt dan iemand met een ander universitair diploma, hangt tot op zekere hoogte af van de post die hij/zij ambieert als archivaris in een wetenschappelijke instelling of als archivaris in de administratie, in de zakenwereld, in de culturele sector, de gezondheidssector, de sociale sector of waar dan ook. Maar voor de archivaris die het beheer op zich wenst te nemen van oud archief – en hiermee bedoel ik archief van het Ancien Régime – blijven, met het oog op het Belgisch patrimonium, zowel historische vorming als kennis van het Latijn vereist.

'Gespecialiseerd in de archivistiek' is een onmisbare basis voor deskundige archiefvorming en archiefbehandeling (van de acquisitie tot en met de valorisatie). De bewaring en het toegankelijk maken met respect voor de integriteit van de bescheiden blijven hoe dan

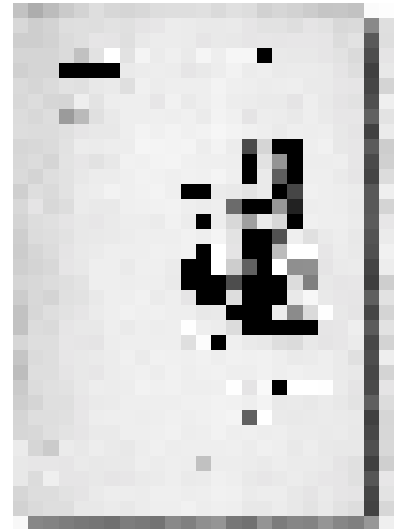
ook prioritair. Nochtans mag de valorisatie die de bewaring wettigt, niet uit het oog worden verloren. Zij maakt integraal deel uit van het takenpakket van de archivaris, maar kan uitdrukking vinden in verschillende vormen, zoals wetenschappelijke, pedagogische, vulgariserende publicaties, inrichting van of medewerking aan tentoonstellingen, actieve inbreng in de media... Hoe de valorisatie moet worden opgevat zal afhangen van de richtlijnen van de 'werkgever' of in overleg met deze laatste bepaald worden.

'Documentbeheer en informatiebeheersing' is nodig om in de voortschrijdende informatiestroom die onze hedendaagse maatschappij kenmerkt, de documenten met permanente waarde te definiëren en te distilleren om hun behoud als bestanddeel van het roerend erfgoed veilig te stellen.

Hoe dan ook, het opnemen van een post in het archiefwezen mag nooit een tweede keus zijn in afwachting van een universitaire aanstelling of een beter betaalde job. Toegegeven, ik heb zelf een tiental jaar les gegeven aan de universiteit (economische-sociale geschiedenis en geschiedenis van de instellingen van de Nieuwe Tijd), maar in de marge van mijn werkzaamheden op het Rijksarchief. Toen ik voor de keus werd gesteld een full-time opdracht op te nemen aan de universiteit of aan te blijven als depar-

Voornaamste publicaties

- *Bijdrage tot de studie van de gegoede burgerij te Gent in de XVIIIde eeuw: de vorming van een nieuwe sociaal-economische stand ten tijde van Maria Theresia.* - Brussel, 1952.
- *Bevolking en tewerkstelling in transformatie op het Vlaamse platteland (eind 18de-midden 19de eeuw)*, in: *Tijdschrift van het Gemeentekrediet van België*, 190 (1994) 4; p. 15-34.
- *Bedrijfsarchieven bronnen van het roerend cultureel erfgoed*, in: *Bibliotheek- & archiefgids*, 68 (1992) 1; p. 12-16.
- *Gids van de bedrijfsarchieven bewaard in de openbare depots van België = Guide des Archives d'Entreprises conservées dans les dépôts publics de Belgique.* - Brussel, 1975.
- *Guide des Archives d'Entreprises accessibles au public en Belgique: supplément au Guide des Archives d'Entreprises conservées dans les dépôts publics de Belgique = Gids van de bedrijfsarchieven toegankelijk voor het publiek in België: supplément op de Gids van de bedrijfsarchieven bewaard in de openbare depots van België* (samen met Ch. Luyckx, D. Van Overstraeten en R. Welens). - Brussel, 1998.
 - In 1989 werd aan mevrouw Coppejans-Desmedt een liber amicorum aangeboden: *Actief in Archief: huldeboek Hilda Coppejans-Desmedt aangeboden door de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen.* - Antwerpen: VVBAD, 1989. - (Archiefkunde; 4).

tementshoofd bij het Rijksarchief, heb ik zonder aarzeling voor het laatste gekozen. Omdat ik geloof in de fundamentele opdracht van de archivaris, met name borg te staan voor de bescherming en het behoud van het primair documentair erfgoed.

Om die opdracht met des te meer onderlegdheid te kunnen uitvoeren is permanente vorming noodzakelijk. Daarom strekt het tot aanbeveling, zowel voor beginnende als voor erva-

ren archivariissen, de ontwikkelingen van de archivaliek in binnen- en buitenland te (blijven) volgen door de publicaties terzake door te nemen, door deel te nemen aan de studiedagen en andere werkzaamheden van de plaatselijke beroepsvereniging en, in de mate van het mogelijke, door de congressen van de ICA/CIA bij te wonen. Uit ervaring is mij bekend dat rechtstreeks contact met collega's van over de hele wereld ongelooflijk verrijkend is.

SAMENVATTING

Hilda Coppejans-Desmedt, eredepartementshoofd bij het Rijksarchief, begon haar archiefcarrière in 1957. Als Rijksarchivaris legde zij een grote belangstelling aan de dag voor archiefinspectie en voor bedrijfsarchieven. Zij speelde jarenlang een vooraanstaande rol in het Comité voor Bedrijfsarchieven bij de Internationale Archiefraad (ICA/CIA). Ondanks haar drukke archivalische bezigheden bleef zij ook steeds actief als historica. Veel van haar publicaties handelen over het Gentse industrialiseringsproces in 1750-1850.

ABSTRACT

Hilda Coppejans-Desmedt, honorary Department Head at the State Archives, started her archival career in 1957. As a State Archivist, she had a great deal of interest in archival inspection and in business archives. For years, she played a prominent role in the Section of Business and Labour Archives of the International Council on Archives (ICA/SBA). In spite of her archival occupations, she always remained active as a historian. Many of her publications deal with the industrialisation process in Ghent in 1750-1850.